

Schriftelijke vragen Statenfractie PvdA Noord-Brabant

Betreft: **De rol van waterstof in de energietransitie**

's-Hertogenbosch, 1 augustus 2018

Geacht College,

Klimaatverandering is een groot probleem en behoeft significante CO2 reductie in verschillende sectoren. Ook de kwaliteit van de lucht zowel op het platteland als in de stad staat steeds meer onder druk en verdient de nodige aandacht en aanpak. De fractie van de PvdA is tevreden over de inzet van de provincie hierin.

De provincie Noord-Brabant streeft naar een energie neutrale samenleving in 2050. Om de broeikasgassen naar beneden te krijgen zet zij fors in op het gebruik van duurzame energie, jaagt ze baanbrekende innovaties in de energiewereld aan en betreft ze zo veel mogelijk Brabanders bij de energietransitie. Dit binnen de 5 thema's: industrie, vervoer, gebouwen, ruimte en landbouw.

- Met zo'n 29% is de Brabantse transportsector een van de grootste energiegebruikers. De provincie heeft de ambitie om in 2020 **100.000 elektrische auto's**, bussen en andere voertuigen te zien rondrijden op de Brabantse wegen. Om dit mogelijk te maken, moeten er voldoende openbare oplaadmogelijkheden zijn. Daarom vergroot de provincie het aantal publieke laadpalen.
- De provincie zet in op het "verduurzamen van de Brabantse infrastructuur". Denk aan het toepassen van een **biobased** vangrails. Maar ook aan de recycling van materialen, zoals beton, of de keuze voor materialen met een lage CO2-uitstoot. Om dit voor elkaar te krijgen, werkt ze nauw samen met de vijf grote Brabantse steden (de B5).
- Verder zullen er in 2025 alleen nog maar 0-emissie **bussen** (batterij-elektrisch en/of waterstof-elektrisch) rijden binnen het Brabantse openbaar vervoer. In Eindhoven en 's-Hertogenbosch is al een goede start gemaakt, en ook op andere plekken is de provincie gestart om de stappen naar schoon busvervoer te versnellen. De ervaringen die de provincie hierbij opdoet, zet ze in om ook ander zwaar vervoer, zoals vrachtauto's, schoon te krijgen.
- Extra aandacht besteedt de provincie aan studententeams van de Tu/E. Denk aan Team Fast dat bezig is 's werelds eerste stadsbus te ontwikkelen die op **mierenzuur** rijdt. Zo kan de provincie de snelheid van innovaties en de aandacht voor vernieuwing blijven vasthouden. Uit deze teams ontstaan ook weer interessante start-ups, zoals Amber en Lightyear, die de transitie naar schonere mobiliteit verder ondersteunen.
- **Energieneutrale industrie:** Op dit moment is de industrie met 28% één van de grootste energiegebruikers. De provincie wil graag een goed én duurzaam ondernemersklimaat en zet daar samen met het bedrijfsleven de schouders onder. Om warmtebesparing en duurzame warmte-opwekking mogelijk te maken, werkt de provincie onder meer aan het project EnergywebXL. Daarnaast heeft de provincie in oktober 2017 met een groot aantal stakeholders een Green Deal ondertekend om de mogelijkheden van **geothermie** in Brabant te onderzoeken.

De fractie van de PvdA merkt op dat de rol van groene waterstof een minimale rol speelt in de energietransitie van Brabant. We zien echter de inzet van groene waterstof onvoldoende terug bij de beleidsvorming en krijgen geluiden uit het werkveld dat hiervoor onvoldoende (integrale) aandacht voor is.

Met regelmaat verschijnen artikelen over de mogelijkheden van groene waterstof in de pers:

- ✓ <http://nos.nl/l/2241034> *Wordt waterstof de vervanger van aardgas*
- ✓ <https://www.ed.nl/auto/dit-is-s-werelds-eerste-fiets-op-waterstof~adad4f6d/>
- ✓ <https://www.ed.nl/extra/waterstofauto-heeft-toekomst-en-ook-treinen-kunnen-met-behulp-van-waterstof-worden-aangedreven~ac26ae68/>
- ✓ <https://www.ed.nl/auto/hyundai-nexo-rijdt-op-waterstof-want-auto-s-met-accu-s-zijn-zo-2017~aa157f53/>
- ✓ <https://www.ed.nl/economie/kilometers-vreten-met-waterstofauto~a35046e8/>
- ✓ <https://www.ed.nl/auto/audi-maakt-suv-op-waterstof~ae4ff9f4/>
- ✓ <http://www.omroepbrabant.nl/?news/280305602/Rijden+op+waterstof+je+kunt+zelfs+drinken+uit+de+uitlaat.aspx>
- ✓ <http://www.omroepbrabant.nl/?news/2796151023/Oliehandelaar+wil+waterstof+tankstation+openen+Ik+geloof+erin+en+ben+niet+de+enige.aspx>

Bovendien zien we landelijk (Groningen, Rotterdam,...) een bijzonder sterke stijging in de interesse en de mogelijke rol van waterstof in de verduurzaming van de energievoorziening. Recent hebben VNO-NCW en Greenpeace het manifest “Groene waterstof” aangeboden aan minister Wiebes, het manifest is onder andere ondertekend door Enexis, Tennet, Eneco, Nuon, Alliander en Technische Universiteit Eindhoven

1. <https://storage.googleapis.com/planet4-netherlands-stateless/2018/06/Manifest-Waterstof-Coalitie.pdf>

Noord-Brabant herbergt in Helmond een waterstof-tankstation (eerste in Benelux waar zowel 350 als 700 bar getankt kon worden), waar vuilniswagens (E-Trucks), bussen en vrachtwagens (VDL) van Brabantse makelij zijn/zullen worden getest. Een tweede waterstof-tankstation in Breda zal vanaf 2019 operationeel zijn. Op 5 april 2018 is het congres ‘Brabant aan de waterstof’¹ georganiseerd door een team van werkplaats De Gruyter. Hierbij waren veel belangstellenden aanwezig (ruim 200 deelnemers) die, na de plenaire ochtend, in de middag in verschillende werkgroepen nadachten over de rol van waterstof in Brabant.

- ✓ <https://www.ed.nl/helmond/weggestopte-waterstofpomp-in-helmond-stiekem-steeds-populairder~a758b1f6/>

De Nederlandse netbeheerders kunnen hun gasnetten op een relatief eenvoudige manier geschikt maken voor de distributie van waterstof. Dit blijkt uit een [onderzoek](#) van Kiwa in opdracht van sectororganisatie Netbeheer Nederland. Waterstof kan een alternatief zijn voor aardgas of groen gas in wijken waar elektrische warmtepompen of een warmtenet geen oplossing zijn. Of waterstof in Nederland werkelijk toekomst heeft, is echter nog onduidelijk. De netbeheerders staan er wel voor open om de mogelijkheden van waterstof samen met andere partijen verder te onderzoeken.

2. <https://www.fluxenergie.nl/huidige-gasnet-eenvoudig-geschikt-te-maken-voor-waterstof/>

¹ Meer info en presentaties zie: <https://werkplaatsdegruyter.nl/portfolio/gebruik-van-waterstof-als-brandstof/>

Dit brengt de PvdA fractie tot de volgende vragen aan Gedeputeerde Staten:

1. Hebben GS dezelfde mening als de PvdA fractie dat
 - a. de rol van groene waterstof nu minimaal is in het energietransitie beleid van Brabant
 - I. zo ja, waarom, en wat kunt u hier aan doen om deze rol te vergroten
 - II. zo nee, waarom, en kunt u aangeven welke rol waterstof wel in neemt bij de energietransitie in Brabant
 - b. binnen de provincie vooral sectoraal wordt gesproken over groene waterstof, ieder binnen de eigen portefeuilles: Energie, Mobiliteit, Economie / Industrie.
 - I. zo ja, waarom, en wat kunt u hier aan doen om de integraliteit te vergroten
 - II. zo nee, kunt u aangeven waar u groene waterstof integraal benaderd heeft binnen de energietransitie in Brabant
 - c. de provincie zich vanwege haar unieke positie van bedrijven, die nu waterstofoplossingen voor zwaar vervoer ontwikkelen en aanbieden, zich actief zou profileren en actief een aantal proefprojecten in Noord- Brabant wenst te ondersteunen
 - I. zo ja, welke stappen heeft de provincie al gezet en op welke manier wenst zij deze taak verder te actief te ontwikkelen
 - II. zo nee, waarom vindt u dat de provincie geen voortrekkersrol moet spelen op een gebied waar we unieke technologiebedrijven herbergen
2. Hebben GS dezelfde mening als de PvdA fractie dat groene waterstof
 - a. meer prioriteit binnen de provincie moet krijgen als essentiële bouwsteen voor de energietransitie.
 - b. een onmisbare rol speelt bij de energietransitie
- ziet u ook de mogelijkheden en voordelen hiervan
 - c. geborgd moet worden in de energieagenda van Brabant en de daarbij behorende Klimaat & Energieakkoord
 - d. in gasnetten getransporteerd kan worden en de mogelijkheden / pilots samen met de Nederlandse netbeheerders en andere partijen verder te onderzoeken.
3. Hebben GS kennis genomen dat het rijk met het gesprek aan de energietafels extra wil gaan inzetten op groene waterstof.
<https://www.volkskrant.nl/economie/ineens-likt-waterstof-het-antwoord-op-alle-energieproblemen-waar-komt-al-dat-enthoiasme-vandaan-~bd2acf2c4/>

Wat is de mening van GS over de uitgangspunten van de energietafels ihkv groene waterstof

4. Hebben GS kennis genomen van het manifest waterstof coalitie.
De Waterstof Coalitie is een initiatief van netbeheerders, industrie, energiebedrijven, natuur- en milieuorganisaties en wetenschappers.

Hebben GS dezelfde mening als de PvdA

- a. om dit manifest te ondersteunen en uitvoering hier aan te geven
en dat de nadruk meer moeten komen te liggen op het gebruik van groene waterstof
 - I. feedstock voor diverse industriële processen
 - II. energie: voor het decarboniseren van de energievraag en de electriciteitsproducten
 - III. Noord-Brabant hierbinnen te profileren als een provincie waar waterstof technologie voor zwaar vervoer (bussen, vuilniswagens, vrachtwagens, ...) ontwikkeld kan worden

Met vriendelijke groet,

Martijn de Kort,
Ben Maas,

PvdA woordvoerder energie en economie
PvdA woordvoerder mobiliteit